

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdx Magistratevs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. XXI. De Induciis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

non faciunt, cuius iniussu fecerint. præsertim si res levis momenti sint. attamen si publicè iussum, probatum vè fuerit, quod priuati faciunt, fœderis violatorem Regem, seu populum ij faciunt. probasse censentur, qui non puniunt, sed diu iniuriæ, aut damni reparationem interpellati differunt. ex *Decij cons.* 486. *Gentil. de bell. lib. 3.* Quæ porrò litium cõtentionumq; priuatarum causa fiunt, ad fœdus nihil pertinent. minus piratarum, qui ex gente altera veniunt, cædes: pro qua potiùs gratiam debeat. exulum receptio fœdus non lædit, fugitiuorum lædit: nisi reddantur repetiti. *Gentil. vbi sup.* nisi secus fœdere comprehensum fuerit, aut patriæ leges extra patriam, quacumq; de causa, quem sisti vetent. quomodo Ordines Brabantia nuper intercesserunt, ne fugitiuus monachus maiestatis accusatus, & à Gallia Rege repetitus, extra Brabantiam contra vetera huius gentis priuilegia dimitteretur. quo etiam iure (omitto alias causas) sanctissimè reuicit Albertus Pius Henrico IV. remittere Condæam Principem.

CAPVT XXI.

De Inducijs.

1. *Inducia natura temporales, breues.* Pax perpetua est, Romanis & Latinorum populis pax esto dum cœlum & terra stationem eandem obtinent. formula *Dionys. lib. 6.* Inducia sunt, inquit Paulus, in *l. post. liminium. 19. D. de captiu.* cum in breue, & in præsens tempus conuenit, ne inuicem se laceffant. breue tempus ait Paulus, quæ natura est Induciarum. vt Varro bellorum ferias, pacem castrorum, paucorum dierum, Virgilius pacem sequestram dixit. Inuentæ quippe sunt Induciæ, vt diximus, vt viam sternant ad pacem. de qua dum tractatur, conueniri solet, ne se inuicem laceffant. adeoque saluâ proportionem ab ijs dantur, qui summum belli arbitrium habent; & ab ijs, qui belli tantum Duces. ab illis generaliter: ab his quoad mandatis continetur, seu Imperij ratio exigit. id est, quo ad eos, quos oppugnant, aut obfident. *l. vlt. D. de legation.*

2. *Tametsi scis sciticiæ nomini conditiones adiectæ, vt & longum durarent, & pacis magis, quàm belli cõmercia viderentur. nisi quod tempore Induciarum exeunte status belli reuiuiscat ipso facto, iuraq; partium eo durante integra conseruentur. ita Gell. l. 1. cap. 25. Pactum Induciarum huiusmodi est: in diem certum non pugnetur, nihilque incommodi detur,*

detur, sed ex eo die postea, uti iam, omnia belli iure agantur. Ad tempus tamen longum porrecta & apud veteres Inducia. Veientes à Romulo centum annorum impetrarunt. postea quadraginta. Lilius l. 2. & Isdigerdes Persa tutor Theodosij Iunioris centum item annorum pepigit. Niceph. l. 14. cap. 1. Ad has pertinent veteres Austriacorum cum Suevis Helvetiisque Induciae, toties nunc ad duo ferè sæcula renouata. pertinent & solemnes Alberti Pij Belgarum Principis & Philippi Hispaniarum Regis cum Batauis Inducia.

Quibus expirantibus sine vllis fecialibus in bellum recidimus. ipsi Bataui (cum Albertus & Philippus nihil dum mouerent) primi resuscitarunt terram, marique. Et mari quidem ita bellum resumpserunt, ut naues quasdam multo auro onustas, quod per speculatores didicerant aduerso vento agatas, (quæ communi Oceani istius consuetudine diu ante Induciarum finem appellere debuissent) nondum lapsis Inducijs continuo profecti sint, ut iam die ultimo aduentante, in eas insilierint, & in Insulas suas hostiliter traxerint.

Alphenus quidem Varus in l. *Cæsar. D. de publican.* tempus primæ profectionis, non tempestatis spectandum respondit. & quamquam Grotius lib. 3. de bello, cap. 21. ita eam legem excipiat, ut non ius belli tangat (quod clarius presisset per l. in bello. D. de captiu.) sed à pœna tantum commissi liberet (quem casum disertè decidit l. interdum. §. si propter. D. eod.) & faueant verba d. l. *Cæsar. non videri contra legem fecisse.* tamen huius responsi altiore caulam lex assignat; in verb. quod iam initio euecta cotes viderentur, cum ex portu nauis profecta esset. licet Grotio consentiat Bartholus, eum tamen benè reijcit Gentil. l. 2. de iur. bell. cap. 13. Bodin. de Repub. lib. 5. in fin. fatetur omnino Grotius quin tales remittere benignius, quin & generosius sit, nullam habere dubitationem. sed illos benigne nihil, generosè nihil circa aurum admittere coegit sacra fames.

Albertus quidem & Philippus publicam legatione declararunt, quam non bellum, sed ex Inducijs transitum in perpetuam pacem optassent. quod & sæpius Romanos fecisse historia docent. quo ostenderent, quam inuiti ad arma traherentur.

Sed homines turbido maris ingenio assueti maluerunt in bellum relabi, quam experiri an Mercurius ille Philippi & Alberti nullam pacis perpetuæ, vel temporalis oliuam decerpi sineret, & interpretari vocem eius, non nisi clausicum, sonuisse. malè scilicet sibi conscij ex Principum iure, quam benignitate potius argumentando. sciebant malè se meritos, iura Principum per belli somnum non exercita expergeri, exercitiumque, si velint, reuiuiscere. nam, ut diximus, per Inducias iuribus partium detractum nihil fuerat.

vt in pace perpetuum solet sanciri aliquid, quo prioribus partium iuribus vel derogetur, vel æterna interpretatio statuatur. adeoque quæ in pace solet amnestia, iniuriarumque obliuio perpetua vtrimque promitti, has inter partes in annos tantum duodecim. art. 4. promissa erat.

6. Sed & libertas prouinciarum adeò declamata, quam Rex autographo sanxisset, suspirio eodem euauit. nam cum politici quidam, Balt. Ayala *de iur. belli. l. 1. c. 6.* Bodin. *l. 1. de Repub. cap. vlt.* Be-sold. *differt. pol. de pac. cap. 2. 3. 8.* & maximè politico-hæretici negarent Principem pacto cum subditis inito teneri, sicut inter dominum & seruum ciuili obligatio non consistit; ita persuasum illis erat, ne in pacta venirent cum Principibus, sine præuia libertatis eorum declaratione, quæ ad eum effectum, & ad cauillationem eam excludendam data est. ideoque art. 1. Induciarum & ea ratio, vt effectus, explicatiùs proponitur: *que les Archiducs & le Rôy sont contents de traicter avecq eux, en qualité & comme les tenants pour libres, sur les quels ils ne pretendent rien, & de faire avecq eux, es noms & qualités susdites vne trefue aux conditions cy apres escrites, &c.* quarum 1. que la trefue sera pour douze ans, quorum lapsu labuntur quæ ijs inædificata sunt. Non nescimus quosdam ambiguitate verborum istius autographi esse abusos. sed debebant illud cum his articulis conferre. non nescimus etiam ipsos Ordines vocabulum liberarum prouinciarum titulis præscripsisse. scimus tamen etiam & ipsos sermonis amphibologiam petiisse in clara verba mutari, vt simpliciùs liberi declararentur, at noluisse Principes: & cum ea res cõpedes tractatui inijceret, Præsidem Ianninũ luculentã oratione suauis, ne de vocabulis litigarent: vana hæc esse, si Deus, causa, & dextera defuerint; sin adfuerint, vocabula facile rem sequi. ita post remoras aliquot Antuerpiam reditũ, & conuentum, pactæq; Induciæ in annos duodecim, sub qualitate & conditionibus propositis. *Bene Baudij diaria.* Haræus *in Principibus Belgij vni sub Albert. ad fin.* sed & ita Grotius *de Rep. Bata. c. 7.* factas ait in duodecim annos Inducias præpositâ testatione, quã se (Principes) pacisci eas cum Ordinibus fœderatis, vt cum liberarum nationum, ac ciuitatũ Ordinibus profitebantur. Igitur eiusmodi Induciæ in longa tempora factæ, & quæ plus habent, quàm ne interim hostes se lacestant, fœderum naturam ferè adipiscuntur. vt videtur sensisse glos. *in dict. l. postlimin.* ideoque lex amnestias extra naturam est Induciarum, & ad fœdera generatim spectat. quæ tamen glos. non rectè treugam eo nomine distinguit. nam, præter vocabuli barbariem, constat *ex cap. 1. x. de treuga*, breuia eam tempora complecti, & sanè propriè cessationem armo-

libertas
itaque vni-
tarum pro-
uinciarum
in pristini
statum re-
lapsa est.